

ENTERIJER POSLOVNOG PROSTORA "TTTECH" KOMPANIJE U BEOGRADU**INTERIOR DESIGN OF "TTTECH" COMPANY IN BELGRADE**Monika Borbaš, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad***Oblast – ARHITEKTURA**

Kratak sadržaj – *Enterijer poslovnog prostora potrebno je bilo uskladiti sa delatnošću koja se obavlja unutar njega, gde se uz različiti sklop, kompoziciju i igru dobija skladna celina čijim rešenjem bi se dobili adekvatni uslovi za rad i egzistenciju korisnika. Unapred određenim gabaritom objekta uskladiti sve potrebne celine i prostorije unutar njega. Igra materijalima karakteriše dinamičnost prostora i stvara se posebna atmosfera.*

Ključne reči: *Enterijer, uređenje poslovnog prostora, socijalizacija, rasveta, obrada podova*

Abstract – *An interior of the business space needs to be harmonized with the work performed inside it, where with a different assembly, composition and game, a harmonious new whole is obtained, the solution of which would provide adequate conditions for the work and existence of users. Pre-determine all the necessary units and rooms within it with a predetermined size of the building. The play of materials characterizes the dynamism of the space and creates a special atmosphere.*

Keywords: *Interior, office space, socialization, lighting, flooring*

1. UVOD

Zadatak rada predstavlja enterijer poslovnog prostora "TTTECH" kompanije. Predmetni objekat nalazi se u starom jezgru Beograda, sa pogledom na Kalemegdan, Dunav i Savu, u sklopu kompleksa "K-District".

Uklapanjem poslovnog sadržaja u novoizgrađeni objekat, sa težnjom da se na najbolji mogući način formira ugodan i prijatan poslovni prostor i istakne njegov kvalitet.

Prilikom projektovanja cilj je funkcionalno formiranje prostorija, formiranje različitih mikroambijenata, stvaranje vizuelnih i fizičkih barijera među različitim namenama, kreiranje različitih vizura, kao i pravilan odabir materijala, boja, tekstura, detalja, dekoracija i osvetljenja.

Želja je da se postigne lagan, sveden i moderan enterijer poslovnog prostora što zapravo predstavlja različitost u odnosu na sadašnji trend, industrijski dizajn. Kao rezultat prilikom projektovanja, važno je da kroz istraživanje stvorimo enterijer u kom će se korisnici osećati prijatno i prirodno.

1.1 Oblast Istraživanja

Arhitektura poslovnih objekata se danas može nazvati i komercijalnom arhitekturom. Naziv potiče iz engleskog jezika „commercial architecture“. Komercijalna arhitektura je prisutna od kada i arhitektura. Objekti poslovnih namena su se projektovale čak i u Grčkoj i Rimu. Možda to nisu bili čitavi objekti, ali u skopu građevine predviđene su sobe za sastanke i većanje.

Komercijalna arhitektura predstavlja projektovanja zgrada i objekata koji su namenjeni poslovanju. Zadatak arhitekta jeste da uklopi dizajn i arhitekturu u objektima ove namene. Objekata ovih namena je sve više. Objekti poslovnih namena su uglavnom pozicionirani u centralne delove gradova, što ne isključuje pojavu istih i na periferiji grada. Prilikom projektovanja i prilikom dizajniranja enterijera objekata poslovnih namena, veoma je važno da znamo ko će biti korisnik tog prostora, i da u skladu sa tim uređujemo prostor. Na primer, postoji razlika ukoliko uređujemo prostor za ljude koji će raditi na računarima, ili ga uređujemo za šivače. Potrebno je uvek pažljivo baratati sa površinom kojom raspolazemo, uređujemo ga takvog da bude prijatan, stvara mirnu atmosferu, bez previše detalja. U skladu sa namenom, zapravo u skladu sa delatnošću koja će se tu obavljati, treba birati podne obloge, kao i nameštaj. Da li će zaposlenima biti potreban računar za rad, ili mašina za šivenje. Na kakvim stolicama će se te delatnosti obavljati, i da li će se posao uopšte obavljati u sedećem položaju.

Uglavnom, važno je da napravimo prostor koji će biti prijatan za boravak i kog će zaposleni veoma rado posećivati svakog dana. Ono što predstavlja veoma važnu stvar, jeste da je poželjno da svaka prostorija ima prirodno osvetljenje, jer ono znatno poboljšava kvalitet prostora. Svakom čoveku je dnevno potrebno bar dva sata sunčeve svetlosti. Stoga, treba voditi računa prilikom projektovanja da prostorije u kom će se posao obavljati bude obasjan sunčevom svetlošću kako bi se stvorila prijatnost i harmoničnost prostora. Naravno, često se suočavamo sa objektima koji nemaju postavljene prozore na svim svojim fasadama iz razloga što se možda „lepe“ uz susedni objekat ili slično. Uprkos svemu, zadatak arhitekta jeste da pažljivim odabirom materijala, boja i tekstura i poznavajući potrebe budućih zaposlenih, stvori jedan prostor gde će se isti osećati prijatno tokom čitavog radnog vremena.

2. PRISTUP TEMI

Uvidom u primere enterijera kompanija "Vega IT" u Novom Sadu [1], "fSD" iz Novog Sada, [2], "Hitard Engineering" iz Novog Sada [3], "Catena Media" iz Beograda i "Seven Bridges" iz Beograda [4] zaključeno je

NAPOMENA:

Ovaj rad proistekao je iz master rada čiji mentor je bila dr Ivana Miškeljin.

da prilikom uređenja prostora potrebno je prvo poznavati ko će biti korisnih prostora. Važno je obratiti pažnju na materijale koji će se pojaviti u prostoru. Bitno da to ne bude samo jedan materijal, nego kombinacija više tekstura. Uvođenjem drveta u prostor se na primer, dobija osećaj toplote. Kako na zidovima u vidu pločastog materijala, tako i na komadima nameštaja. Takođe, i na oblogu poda je bitno obratiti pažnju. U poslednje vreme se sve više praktično postavka itisona, jer stvara komfor. Plafone bi trebali bojiti u svetlije tonove, kako ne bi „zatvorili” prostor.

Kancelarije je potrebno osvetliti dovoljno, kako bi bile prijatnije, uz odabir adekvatnog veštačkog osvetljenja, hladnijeg tona. Oni topliji tonovi osvetljenja izazivaju umor. Radni prostori koji nisu dovoljno osvetljeni, nisu nikako prijatni za rad, dok u današnje vreme posao ne predstavlja samo usputnu stanicu čoveka.

Detalji su takođe važni. Mogu se pojavljivati u vidu motivacionih poruka, nameštaja u nekom koloritu koji će doprineti harmoničnosti prostora. Oni mogu da se pojavljuju u nekim jačim bojama, kao što je na primer crvena ili ljubičasta, koje se ne inače ne preporučuju kao kolorit zidnih površina jer mogu izazvati agresivnost u ljudima. Ne samo u kancelarijama, već i u drugim prostorijama koje se predviđaju za celodnevni boravak.

Postavka saksijskog zelenila osvežava vazduh, a pored toga, i dobar je detalj u enterijeru. Svakako, u ovakvim prostorima je mnogo važno birati biljke koje ne zahtevaju toliku brigu.

3. PROCES PROJEKTOVANJA

Glavni izazov prilikom projektovanja bio je kako rasporediti kancelarije za zaposlene tako da svaka od njih ima prirodno osvetljenje i ventilaciju. Prateći trendove, znamo da kancelarije poput open space-a predstavljaju pravu revoluciju, jer nedostatak barijera utiče na poboljšanu komunikaciju kao i timski rad. Ipak, otvoreni prostor i prisutnost više ljudi u našem vidokrugu mogu loše uticati na koncentraciju i na efektivni rad. Zadatak je zapravo osmisliti kancelarije gde neće raditi u isto vreme previše osoba, zapravo da se ne formiraju veće grupe ljudi što bi mi moglo takođe da dovede do manjka privatnosti i nedostatka koncentracije. Svakako, prilikom projektovanja treba da imamo na umu da će se predmetna kompanija i širiti, tačnije, da će se broj zaposlenih povećavati. Naš zadatak je da predvidimo mesta i za novozaposlene, pa čak i mogućnost stvaranja novih prostora (npr. podelom jedne celina na dve manje celine), ili prenamene određenih prostorija.

Prilikom projektovanja poslovnih objekata, u ovom slučaju za softversku kompaniju, najvažnije je zadovoljiti potrebe zaposlenih jer ipak, oni na radnom mestu provode većinu svog dana.

Pravilan odabir podnih obloga, posebno u kancelarijama takođe utiče kako na ambijent, a tako i na izolaciju od buke i pružanje udobnosti. Naravno, u prostorima kao što sto su poslovni, zbog velikog broja zaposlenih, frekvenosti u obzir se uzima i ekonomičnost.

Pored kancelarija, tu su i sale za sastanke, koje takođe treba predvideti. Zapravo, za ovako velike kompanije kao što je ova, gde je predviđeno oko 300 radnih mesta,

neophodno je predvideti bar jednu na svakoj tipskoj tipskoj etaži, dok bi se jedna etaža, ona najviša svakako rezervisala za tu namenu.

Istraživanjem se dolazi do toga da su pročišćeni prostori sa detaljima na zidovima pogodni za ove namene. Naravno, obraća se pažnja da ih ne bude previše kako ne bi bili napadni, ali ipak da su prisutni, da ne dobijemo kao rezultat hladne, sterilne „kutije”. Svaki sprat treba da ima svoj lični pečat, sa obzirom da se radi o šest tipskih etaža, i naravno, na svakoj etaži su neophodni sanitarni čvorovi kao i čajne kuhinje za zaposlene.

U prizemlju objekta je potrebno da se predividi ulazni hodnik u vidu recepcije. On treba da uliva poverenje klijentima koji će kompaniju posećivati. Recepcija predstavlja početnu tačku za kretanje kroz objekat. Ona ostavlja prvi utisak i oličenje vrednosti firme. Takođe, pored ulaznog dela investitor je zahtevao da se postavi velika kantina, gde bi zaposleni pored obedovanja mogli i da se druže, a da to se ta socijalizacija ne odvija na etažama gde su smeštene kancelarije, kako ne bi uticali na rad zaposlenih.

Poznato je kako u modernim IT kompanijama, a ne samo u njima, nego sada već i u firmama koje se bave drugim delatnostima projektuju, predviđaju sobe za zabavu, pa tako i ovde. Veći deo sedmog sprata se predviđa da bude „fun room”. Takve sobe se planiraju da bi zaposleni mogli da se relaksiraju, jer svoje radno vreme provode isključivo sedeći za računarnom.

3.1. Koncept

Objekat je arhitektonski oblikovan tako da su sa tri strane postavljeni prozorski otvori, dok se svojom četvrtom stranom naslanja na susedni, samim tim, nemoguće je obogatiti fenestracijom. Bruto površina objekta iznosi nešto manje od 600m², a spratnost objekat je P+8, od kojih su šest etaža tipske. One se prostiru od prvog do šestog sprata, i namenjene su za rad zaposlenih. Svaka etaža, uključujući i prizemlje, i sedmi i osmi sprat su planirane tako da se vertikalna komunikacija smesti baš u centralni deo osnove.

U prizemlju se nalazi ulazni hodnik sa recepcijom, što je zapravo mesto preko kod se pristupa objektu. Ovde je smeštena i velika kantina, i velika konferencijska sala za održavanje sastanaka, konferencija, prezentacija. Zapravo, planira se da svaki komad nameštaja koji se tu smesti bude mobilan, i da u zavisnosti od potrebe korisnika menja namenu prostora.

Gledajući osnovu tipskog sprata, primećujemo da se pored stepeništa koje je centralno, nalazi čajna kuhinja za zaposlene koji u svakom trenutku tu mogu da skuvaju kafu ili pojedu nešto. U nastavku čajne kuhinju nailazimo na toalete. Ova tri elementa, vertikalna komunikacija (stepenište i lift), čajna kuhinja i toaleti zapravo čine jedan potez koji na neki način deli etažu na dva dela u horizontalnom pravcu, dok se hodnik prostire upravo oko njih, u obliku slova „U”. Toalet se naslanja na susedni objekat, samim tim nema prirodno osvetljenje, kao ni u čajna kuhinja, stepenište i lift, ali se planira da se na čajnu kuhinju i na granicu između stepenišnog prostora i hodnika etaže postave staklena vrata kako bi ipak sunčevi zraci stigli i do tih, centralnih delova objekta.

Cilj je bio da se za svaki sprat stvori neki identitet, kako bi se tipске etaže razlikovale. To se u ovom slučaju dobija kroz enterijer kuhinje, čiji se koncept provlači skroz sve etaže, uz minimalna odstupanja, kao i kroz farbanje zidova centralnog jezgra (gledano iz hodnika etaža).

Kombinacijom boja podne obloge, stvaraju se manje vizeulne mikroceline. U zavisnosti od namene prostorija, razlikuje se i boja itisona.

Sedmi sprat, većim delom rezervisan je za zabavu, za fun room sa sobom za jogu. U manji deo su smeštene sale za sastanke i kancelarije nadređenih. U istom potezu, kao kod tipskih spratova, do centralnog stepeništa su u ovom slučaju smeštene dve zasebne kuhinje, i dva toaleta, kao i na prethodnim tipskim etažama.

Predviđeno je da se na celu etažu osmog sprata postave konferencijske sale i direktorske kancelarije za primanje stranki. One su postavljene na najviši nivo iz razloga da bi se obezbedili mir i privatnost prilikom ozbiljnih poslovnih sastanaka.

Dijagram 1.: Šematski prikaz koncepta na etažama.

3.2. Ulazni hodnik

Prostor recepcije zapravo predstavlja ulazni hodnik objekta, koji će svojim luksuznim dizajnom ulivati poverenje klijentima koji će posećivati ovu kompaniju. Čekajući poslovni sastanak boraviće u jednom izuzetno modernom holu, u kom je svaki detalj osmišljen posebno.

Pod je obložen zanimljivim crno-belim keramičkim pločicama, gde bela boja dominira, a crna boja po njima razbija monotoniju. Dizajn ovih keramičkih pločica podseća na teraco, koji je nekada bio u trendu i sada ponovo postaje moderan dezen. Istraživanjem sam došla do toga da podovi recepcija, ulaznih hodnika i ostalih prostorija koji predstavljaju najfrekvencije, treba da budu obložene nekim materijalom koji će biti otporan na habanje, zbog velike prolaznosti. Oblaganje zidova keramičkim pločicama uglavnom vidamo samo u kupatilima i toaletima, dok sam njihovu potrebu za pojavom u ulaznom holu videla zbog lakšeg održavanja, kao i dugovečnijeg trajanja. Obrišu se, mogu se pravilno dezinfikovati, a oštećenja se neće lako pojavljivati.

Sam pult recepcije sam naglasila tako što sam na njemu predvidela sahara dekorativnu tehniku, koja se inače primenjuje i u privatnim stanovima i kućama. Drvene obloge uvek mogu biti opcija. Jednu nišu, pa čak i zid iza same recepcije sam predvidela da bude obožen drvetom, do sam postavkom njih i oštre uglove prostorija zaoblila,

kako bi se dobio organski prostor, a prostor gde se nalazi pult, dodatno naglasila.

3.3. Kancelarije

Prilikom projektovanja, odlučila sam se za kancelarije koje su otvorenog tipa, ali ne za one potpuno otvorenog tipa koje karakteriše potpuno odsustvo bilo kakvih barijera. Između kancelarija i hodnika kao barijeru sam izabrana staklene pregrade sa belim aluminijumskim profilima. Sve kancelarije su prirodno osvetljene, ali svakako, pored toga bilo je potrebno izabrati i adekvatno veštačko osvetljenje. LED lampe, hladnijeg tona se postavljaju na plafone, kao i na spuštene delove plafona-gips. Hladniji ton osvetljenja pozitivno utiče na koncentraciju zaposlenih koji će u kancelarijama provoditi većinu svog dana.

Pravilnim odabirom podne obloge se može podići kvalitet radnog prostora. Posebno je važno obratiti pažnju na kancelarije, al i na hodnike. Kada se bira podna obloga, mora se voditi računa o tome da ona bude udobna, i da smanjuje nivo buke u prostoru. Sa njom možemo čak i doprineti harmoničnosti. Itison, u obliku ploča 50x50cm je bio moj izbor. Istraživanjem se došlo do toga da itisoni imaju funkciju i termoizolacije i zvučne izolacije. Za mene su ove podne obloge predstavljale inspiraciju za uvođenjem boja u prostor, kao za stvaranje vizeulnih barijera između prostorija različitih namena, misleći na hodnike, kancelarije i konferencijske sale. Plava boja predstavlja zaštitnu boju ove kompanije. Kao što je u radu već pomenuto, utiče na smirenost, stabilnost i balans. Takođe, podstiče kreativnost pa je zbog toga i savetuje njena pojava u kancelarijama gde se odvijaju neki kreativni poslovni. Iz tog razloga sam se odlučila da se upravo ta boja pojavi na podu.

Slika 1. Pogled na kancelarije iz hodnika.

3.4. Kuhinje na tipskim etažama

Male kuhinje se nalaze na svakoj tipskoj etaži. Sadrže osnovne elemente za pripremu i odlaganje hrane, kao i stolove za stolicama za visoko sedenje kako bi obroke nosili u kancelarije. Ovi mali prostori za pripremu hranu su dizajnirani posebno za svaki od šest tipskih spratova. Imaju isti koncept, ali se ipak razlikuju po odabiru boje materijala od kog su sastavljene. Za svaku etažu je odabrana jedna boja, kako one bi bile iste na svakom spratu, a to svakako predstavlja jedan zanimljiv detalj ako posmatramo svih šest zajedno. Podovi i jedan zid su

obloženi keramičkim pločicama radi lakšeg održavanja, dok i u kuhinjama, kao i u kancelarijama, je postavljena LED rasveta.

3.5. Kantina u prizemlju

Kantina u prizemlju zauzima veliku površinu, može da primi znatno više ljudi nego kuhinje na spratovima. Svakako, i u okviru nje je predviđena kuhinja, potpuno drugog dizajna u odnosu na kuhinje na tipskim etažama. Smeštena je u jednom ćošku, opremljena svim kućnim aparatima koji su potrebni zaposlenima za pripremu hrane kao i za skladištenje.

Sadrži mnogo veći broj stolova, od kojih su neki predviđeni za dvoje, neki za četvoro dok su stolovi trougaonog oblika predviđeni za šest osoba. Takođe, postoji i visoko sedenje za šankom kuhinje.

3.6. Sobe za odmor i zabavu

Nalazi se na sedmom spratu objekta, i zauzima polovinu etaže, i poseduje čak i izlaz na terasu koja može služiti za ispijanje omiljene kafe ili čaja uz ćaskanje. Ona služi kako bi se zaposleni zabavljali, družili ili opustili uz omiljenu knjigu. Osmišljena je tako da svako može da pronade svoj omiljeni kutak unutar nje. Ceo fun room zaista će izgledati kao jedan prava soba za zabavu. Oslikane zidne površine doprinose harmoničnosti prostora. Detalje u prostoru predstavlja zelenilo u saksijama, koje se pojavljuju i na čeličnim policama u pravugaonim drvenim saksijama, dok su predviđena i mesta za veštačko zelenilo.

Slika 2. Soba za zabavu – fun room

4. ZAKLJUČAK

Zahvaljujući izuzetno kvalitetnoj lokaciji, tik uz Kalemegdan u najstarijem jezgru Beograda u okviru modernog kompleksa, koji će pored svoje arhitekture postati atraktivna zbog urbane sredine koja će biti obogaćena zelenilom, dečijim igralištima kao i šetalištima, ušuškan je enterijer softverske kompanije sa pogledom na reku i ostalo prirodno okruženje.

Pravilnim usklađivanjem materijala, boja i tekstura, bez suvišnih detalja kao rezultat se dobio jedan prijatan enterijer. Kod poslovnih objekata, kao i kod objekata drugih namena cilj je da se prostor maksimalno prilagodi korisniku. Ostvaren enterijer predstavlja mikrokosmos impresivnih vizura. Materijalizacijom i manipulacijom svetlosti sa prirodom ostvaren je kontakt između prirode i unutrašnjeg prostora kao i komunikacija između prostorija unutar objekta.

Staklo kao transparentan i lagan materijal briše granice između prostora stvarajući jednu čistu, svedenu celinu prilagođenu za rad. Svojom harmonijom i čistoćom odiše i pruža zaposlenima osećaj svežine i rasterećenosti.

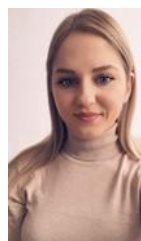
To je posebno važno kada projektujemo i osmišljavamo enterijer nečije kuće, stana ili drugog prostora za život u njemu, ali se i kompanije mogu posmatrati kao neka vrsta životnog prostora, jer kako znamo, u današnjem, modernom svetu zaposleni provode većinu dana na poslu.

Ipak to nije uvek slučaj, kada priroda preuzme sve uzme pod svoje i okrene naopačke. To je upravo dokaz da i kada imamo definisanu namenu objekta, i uređujemo neki prostor, potrebno je razmišljati i o mogućoj reorganizaciji ili čak o njegovoj prenameni.

5. LITERATURA

- [1] (<https://www.gradnja.rs/enterijer-softverske-kompanije-vega-it-iz-novog-sada/>)
- [2] (<https://www.gradnja.rs/enterijer-softverske-kompanije-fsd-iz-novog-sada/>)
- [3] (<https://www.gradnja.rs/enterijer-kompanije-hitard-engineering-u-novom-sadu-sonja-brstina/>)
- [4] (<https://www.gradnja.rs/enterijer-catena-media-beograd/>)
- [5] (Časopis DaNS)

Kratka biografija:

Monika Borbaš rođena je u Novom Sadu 1995. god. Osnove studije arhitekture na Fakultetu tehničkih nauka je upisala 2014. godine, a završila 2018. Iste godine upisuje master smer na Fakultetu tehničkih nauka – Dizajn enterijera.
kontakt: monikaborbas95@gmail.com